

ПУДРА, АКУЛЯРЫ І МЕНЮ ПА БРАЙЛЮ

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

— Фарбуйся павольней, не так моцна, каб пудра не разляталася. Пам'ятаеш, што я табе казала? Не бойся лішні раз правесці пэндзлем па твары, каб растушаваць, — падказвае ёй падчас працэсу Марына Міцкевіч.

Марына заўважае, што некаторыя слухачкі фарбуюцца вельмі спрытна. «Раз, два — памаду нанесла. Пальчыкамі ў вугалках выцерла, і ўсё — ідэальны контур. Вось як? Нават я так не магу».

На курсах разбіраюць таксама, якія стрыжкі каму пасуюць. Расказваюць, як на прафесійнай мове растлумачыць цырульніку, што ты хочаш. І дапамагаюць падабраць цёмныя акулёры, якія падкрэсляць рысы твару, а не схавваюць яго.

«ПРЫНЯСІЦЕ НАМ КЕЛІХІ»

Што рабіць з пенкай на капучына, як паклікаць афіцыянта, калі не бачыш яго, навошта ў кактэйль ставяць дзве трубочкі (аказалася, проста для эстэтыкі) — падчас майстар-класа па сталовым этикеце пытанні так і сыпаліся.

А для пачатку менеджар банкетнай службы гатэля «Рэнэсанс» Андрэй Мілюцін сарыентаваў невідучых гасцей, дзе якія прыборы ляжаць. Так, бліжэй за ўсё да талеркі — сталовыя: імі ядуць гарачыя стравы. Гэтыя прыборы большыя і цяжэйшыя за закусачныя. Рыбныя відэлец і нож больш плоскія, падобныя да лапатак. Лыжку трэба шукаць паміж сталовым і закусачным нажамі, а прыборы для дэсерту — зверху над талеркай.

— Як складваць прыборы, калі вы ўжо паелі? Савецік спосаб — скрыжаваць. Але ў Еўропе гэта будзе лічыцца, што вы просіце дабаўкі. Таму калі хочаце, каб посуд прыбралі, відэлец і нож павінны ляжаць на та-

лерцы паралельна адзін аднаму, — інструктуе Андрэй Мілюцін.

Сурвэтку з тканіны кладуць на калені, каб абараніць штаны ці су-

— **А як правільна паклікаць афіцыянта? Мы ж не бачым, дзе ён...**

— **Проста падняць руку.**

Уявіце, што вы вітаеце некага. І ніякіх пстрычак пальцамі!

кенку ад крошак, а каб выцерці рот, выкарыстоўваюць папяровую. Хлеб прынята ламаць па кавалачках, а не адкусваць.

— Лыжачку, якую з кавы вымаеш, куды класці? — пытаецца хтосьці з-за стала.

— На сподак. А чайны пакецік — у піражковую талерку, — адказвае прадстаўнік гатэля.

— А як правільна паклікаць афіцыянта? Мы ж не бачым, дзе ён...

— Проста падняць руку. Уявіце, што вы вітаеце некага. І ніякіх пстрычак пальцамі!

— А калі меню па Брайллю няма, як быць?

— Вы можаце папрасіць афіцыянта зачытаць меню. Гэта яго работа.

— А прынясіце нам розныя келіхі — памацаць...

Праз пару хвілін перад кожным з'яўляецца некалькі відаў шкла. Андрэй Мілюцін расказвае, які з келіхаў для чаго прызначаны і як іх правільна трымаць. Напрыклад, высокі трэба браць падшачкамі пальцаў за ножку. Абхопліваць чашу прынята толькі ў выпадку з келіхам для каньяку: каб цяпло рукі саграла напой, і ён раскрываў свой водар.

Фота Сяргея ІКАНОВІЧА.

«Аказалася, столькі праграм ёсць, з якімі больш зручна працаваць», — дзеліцца ўражаннямі ён.

Падчас курсаў удзельнікі перасоўваюцца па горадзе самастойна (толькі ў першыя дні ім дапамагаюць з навігацыяй арганізатары). Пакуль ніхто не губляўся, жартуюць. Быў толькі адзін выпадак, калі мужчына загаварыўся з дзяўчынай у аўтобусе і праехаў свой прыпынак.

— На курсах ёсць жорсткае патрабаванне — ніякіх суправаджаючых, — кажа спецыяліст

па інфармацыйна-адаптыўных тэхналогіях Цэнтра Аляксандра СЕВЯРЫН. — Гэта дрэнна ўплывае: чалавек, які прывык разлічваць толькі на клопат блізкіх, наўрад ці чаму-небудзь навучыцца — ён проста наведвае заняткі. Разумею, што трэба працаваць і са сваякамі. Бо калі чалавек вяртаецца ў цяплыню ўмовы, ён забывае тое, чаму тут навучыўся. Мы настрайваем на самастойнасць.

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ.

lubneuskaya@vziasda.by

НІЯКІХ СУПРАВАДЖАЮЧЫХ

Праект «Шлях да поспеху» арганізаваны ўстановай рэабілітацыі інвалідаў па зроку «Цэнтр паспяховага чалавека» пры фінансавай падтрымцы пасольства ЗША ў Беларусі. Заняткі бясплатныя, і на іх запрашаюць невідучых з розных абласцей краіны.

Канстанцін Халюкоў, напрыклад, са Жлобіна. Ён працуе праграмістам і даўно з камп'ютарамі на «ты», але, прызнаецца, на занятках па тэхналогіях адкрыў для сябе шмат новага.

ЯК СІЁРЫ СТАЛА ЗОСЯЙ...

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

Дарэчы, досвед такі ўжо ёсць. Бясплатны гурток па вывучэнні беларускай мовы для японцаў «Беларуская гутарня» летась зладзіла ў Токіа аспірантка Цукубскага ўніверсітэта Сіёры Кіёсава. Цяпер заняты часова прыпынення, бо дзяўчына ўвесь свой вольны час прысвячае напісанню кандыдацкай работы (якая, дарэчы, непасрэдна звязаная з беларускай мовай). Але ў будучыні яна хацела б аднавіць курсы.

Пазалетась Сіёры наведвала заняткі ў школе беларусістыкі. Сёлета ж вывучаць беларускую мову і культуру ў Мінск прыехалі ажно тры хлопцы з Японіі. «У Японіі не толькі я адна ведаю беларускую мову. Да нас на заняткі ў «Беларускую гутарню» хадзіў магістрант, дык ён напісаў сваю дысертацыю пра гісторыю Беларусі. Яшчэ адзін мой знаёмы японец, які і ў свой час, стажыраваўся ў Мінску. Ён зацікавіўся беларускай літаратурай і перакладае творы Багдановіча на японскую мову».

— А якія творы беларускай літаратуры найбольш падабаюцца табе?

— Адказаць на гэтае пытанне няпроста, бо насамерэч я яшчэ шмат чаго не чытала і не ведаю. Аднак ёсць адзін верш Рыгора

Барадуліна, які мне вельмі падабаецца.

«Трэба дома бываць часцей, Трэба дома бываць

не гасцем,

Каб душою не ачарсцвець, Каб не страціць

святое штосьці».

З гэтым фрагментам верша Барадуліна ўпершыню пазнаёмілася два гады таму перад вяртаннем у Японію. Ён быў напісаны на сцяне аб'ёўленага мінскага аэрапорта як упрыгажэнне і вельмі мяне ўразіў. Вершаваньня радкі адразу нагадалі мне пра родны дом і бацькоў, якія мяне чакаюць там, у Японіі. Разам з тым мне здалося, што самі радкі ненавязліва, ціхенька мяне заклікаюць: «Калі ты гэта чытаеш, вяртайся хутчэй у Беларусь, на тваю другую радзіму...» Цяпер я заўсёды ўспамінаю гэты верш перад

Міхась МІНЧЭНКА (злева) падчас тэматычнай імпрэзы ў Кіеве дакрэаецца да беларускага аб'ярга.

вяртаннем у Японію ды наадварот — сюды, на Беларусь.

Мне думаецца, што родны дом і родная мова маюць шмат агульных рысаў. І тое і другое дае нам грунт, апірышча, спакой і цяпло ў душы. І тое і другое дае нам магчымасць быць самімі сабой. І галоўнае, што і тое і другое заўжды чакаюць і сустракаюць нас, калі мы часова знаходзімся далёка ад іх. Чула ад многіх беларусаў, што яны не размаўляюць на роднай мове, бо баяцца памыліцца, маўляў, па-руску больш звыкла, бо ўсе на ёй размаўляюць. Для мяне беларуская мова таксама раней была як нейкі бар'ер. Але пасля таго як я пачала вывучаць яе, гэты «бар'ер» паступова змяніўся на «дзверы». Адчыніў іх мне дапамагла паважаная настаўніца,

прафесар Таццяна Расціславаўна Рамза. І перада мной разгарнуліся не толькі найцікавейшыя звесткі пра беларускую культуру і гісторыю, але і з'явіліся надзейныя сябры-беларусы і адбылося шмат цікавых знаёмстваў. Цяпер беларуская мова для мяне ўжо амаль як родная, хмяя валодаю я ёй яшчэ не зусім свабодна. Прынамсі, яна заўсёды дае мне апірышча, спакой і цяпло ў душы, як родны дом.

— **Сіёры, у сацсетках, я заўважыла, беларускія сябры называюць цябе Зоськай.**

— Зоська — гэта маё беларускае імя, якое я калісьці атрымала на моўных курсах у Беларусі.

— **Навошта ты вывучаеш беларускую мову?**

— Калі я вучылася на першым курсе лінгвістычнага ўніверсітэта, падчас лекцыі выкладчык сказаў, што зараз у свеце існуе больш за шэсць тысяч моў. Але вучоныя кажуць, што 90% з іх вымра ў XXI стагоддзі. Я вельмі здзівілася. Не магла тады ўявіць сабе свет, дзе ніхто не размаўляе на японскай мове, на якой я штодзень думаю і гавару. Пра беларускую я тады яшчэ нічога не ведала...

На яе вывучэнне Сіёры натхніла выкладчыца рускай мовы ў Японіі (зараз навуковы кіраўнік дзяўчыны).

— Яна сказала, што ў Беларусі цікавая моўная сі-

Удзельнікі «Беларускай гутарні», якую Сіёры ладзіла для японцаў разам са сваёй сяброўкай з Беларусі (дзяўчаты сядзяць справа ў вышыўанках).

туацыя. Там жыве шмат беларусаў. Але большасць з іх не размаўляюць на сваёй роднай мове. У 2012 годзе мне пашчасціла паехаць на стажыроўку ў Мінск і вывучаць гэтую мілагучную мову. Спадзяюся, што ў будучым усё зменіцца, і беларусы зразумеюць, які скарб яны маюць.

Хвалюе лёс нашай мовы і літоўку Агнэ Шняўкштайце-Бэйнарэне. Дзяўчына, замест таго, каб паехаць у адпачынак на мора, праводзіць яго ў Беларусі. Прыехала сюды на курсы, каб удасканаліць сваё веданне беларускай мовы. Агнэ — гісторык па адукацыі, працуе экскурсаводам у мемарыяльным комплексе ў Тускуленай. Упершыню яна пачула беларускую мову пяць гадоў таму на фольк-фестывалі ў Вільні. Там дзяўчына пазнаёмілася з хлопцамі, якія

спявалі ў фальклорным гурце. Адзін з іх і падарыў Агнэ кнігу «Русальная нядзеля. Прымхі і забавоны беларускай-палешаўкоў». Менавіта гэтая кніга натхніла літоўку на вывучэнне беларускай мовы. Паўгода яна займалася прыватна з настаўніцай віленскай беларускамоўнай гімназіі. На пытанне, «навошта яна вывучае мову», дзяўчына адказвае: «Нехта мне сказаў, што беларуская — сярод трох еўрапейскіх моў, якія знікнуць першымі. Будзе вельмі шкада, калі так здарыцца. Беларуская мова надзвычай прыгожая. Але чамусьці большасць беларусаў не хоча на ёй размаўляць... Я падумала, што калі вывучу мову, будзе ўжо на аднаго беларускамоўнага чалавека больш».

Надзея ДРЫНДРОЖЫК.

nadezja@vziasda.by